

Fișa resurse : Metacogniția și stilurile de predare

Trunchiul D al modulului de formare

Titlul fișei : **O privire pentru învățat, un cuvânt de înțeles**

1/ Declarație – Starea lucrurilor

Importanța unei abordări metacognitive a predării; o reflecție asupra stilurilor de învățare și predare.

2/ Demonstrație

Fișa este inspirată de reflecția asupra importanței unei abordări pedagogice metacognitive. Deoarece această abordare nu poate ignora luarea în considerare a stilurilor cognitive, atunci este analizată influența acestor stiluri asupra proceselor de predare / învățare. În cele din urmă, propunem o simplificare și o reducere a polarității stilurilor de învățare (și de predare) la două domenii fundamentale de referință: sistematică-analogică și holistică-digitală. Simplificarea vizează gestionarea mai eficientă a situațiilor individuale și promovarea și încurajarea unei flexibilități strategice mai mari în rândul studenților.

Metacunoaștere și stiluri de predare

Conceptul metacogniției a fost introdus în domeniul psihologiei cognitive la sfârșitul anilor 1970.

Termenul exprimă literalmente ideea de "gândire despre gând"; o atitudine metacognitivă înseamnă atât conștientizarea subiectului de propriile sale procese cognitive (cunoașterea metacognitivă), cât și operațiunile cu care individul coordonează, monitorizează și controlează abilitățile sale cognitive de a evalua și de a produce consecințe (procesul de control) metacognitivă **(1)**.

Dezvoltarea abilităților metacognitive poate îmbunătăți procesul de învățare? Există cu siguranță o relație importantă între abilități și metacogniție, iar cercetările arată că o activitate de promovare a cunoștințelor și a controlului metacognitiv nu numai că îmbunătățește performanța, dar și motivația și atitudinea față de sarcina la îndemână. **(2)**.

O abordare pedagogică metacognitivă este, prin urmare, fructuoasă pentru toți studenții și nu doar pentru elevii cu dificultăți de învățare.

Această abordare presupune ca predarea să fie organizată în așa fel încât să asigure elevului o metodă reală de abordare a studiului.

Alegerile strategice și metodologice ale profesorului trebuie să fie clare și adaptate atât propriilor sale stiluri de predare, cât și stilurilor de învățare ale elevilor: în ultimele decenii, nevoia de predare personalizată a răspândită în Italia și în străinătate, având drept scop promovarea cunoștințelor, aptitudinilor și stăpânirea în toate disciplinele, indiferent de gradul de cunoaștere și de competență.

Prin reflecția asupra stilurilor cognitive și a stilurilor de învățare, elevii au fost plasați în centrul traseului pedagogic și educațional, stimulând totodată reflecția asupra metodologiilor pedagogice cele mai potrivite și abordarea diferitor discipline **(3)**.

Indiferent de evoluția istorică a conceptului de stil cognitiv, care este foarte larg și se prezintă ca o "abordare" a lumii în diferite domenii de comportament, în domeniul pedagogic, este mai util să se facă referire la stilul de învățare, modul de procesare a informațiilor. Nu există nici o îndoială că stilul de învățare al unui profesor, asupra căruia au evoluat atitudinile și credințele sale în timp, influențează stilul său de predare.

Mai mult, la dificultățile legate de confruntarea dintre strategiile elevului și cele ale profesorului se adaugă variabilitatea individuală, adică implementarea și utilizarea strategiilor de către indivizi și variabilitatea sarcinilor, deoarece aceste strategii pot fi utile în raport cu sarcina la îndemână **(4)**.

Luând în considerare contextul general și influența mediului în consecință, este necesar un stil flexibil care să se adapteze atât cererii particulare, cât și persoanei căreia îi este adresată.

Dacă este bine să îmbunătățim stilul unui individ în contextul învățării și astfel să-l conștientizăm de propriile caracteristici, el trebuie, de asemenea, să fie încurajat să folosească strategii pe care le nu folosiți de obicei.

Cum, deci, este posibil ca un profesor să răspundă nevoilor individuale, stilurilor de procesare a informațiilor ale tuturor studenților săi și, în același timp, să nu distorsioneze căile lor de învățare în interacțiunea cu ceilalți studenți?

Cesare Cornoldi, Rossana De Beni și grupul MT din cadrul Universității din Padova au identificat cinci perechi principale de polaritate legate de stilurile cognitive. **(5)** :

- 1) Sistematic - intuitiv;
- 2) Global - analitic;
- 3) Impulsiv - reflexiv;
- 4) Verbal-vizual;
- 5) Autonom / creativ - depinde de domeniu.

Cu excepția ultimei perechi, care se referă la gândirea convergentă și divergentă, o noțiune care integrează distincția lui Witkin (1962) între un stil care nu poate fi influențat de context și de un stil "dependent de a câmpului", celelalte patru perechi de polarități se pretează la anumite considerații comune.

Întrucât nu este posibil ca un profesor să adapteze toate activitățile propuse la particularitățile fiecărui elev în contextul școlar, este esențial să se găsească o soluție neexhaustivă, dar suficient de flexibilă pentru a corespunde anumitor caracteristici generale de bază. .

Profesorul trebuie să știe cum să descifreze nevoile tuturor studenților; el trebuie să fie capabil să le interpreteze și să se ocupe de ele: este într-adevăr primul facilitator, primul instrument "compensator", catalizatorul învățării **(6)**.

Din experiența pedagogică, este posibil să se realizeze o simplificare care încă include o multitudine de situații de stimulare și care probabil corespunde mai bine gestionării diferitelor situații individuale: adică să păstreze două abordări. fundamentală, una mai analogică (sistematică, analitică, verbală, ...), iar cealaltă mai holistică (intuitivă, globală, vizuală, ...).

Abordarea analogică oferă un cadru conceptual de referință, susținut în general de proceduri secvențiale și sistematice; dimpotrivă, **abordarea holistică** favorizează mai degrabă luarea în considerare a întregului, formularea imediată a ipotezelor, vizualizarea și imaginația.

Recunoașterea caracteristicilor stilului și strategiilor cognitive utilizate de studenți ar trebui să fie punctul de plecare pentru a face studenții conștienți de propriul lor stil, dar și pentru profesorul de necesitatea de a extinde și adaptați abordarea la cerere pentru a utiliza strategii care nu sunt utilizate în mod obișnuit.

Propunerile pedagogice alternative și îmbogățite și metodologiile "transversale" într-un stil mai analogic sau holistic înseamnă că profesorul trebuie să răspundă mai bine la caracteristicile individuale, să le îmbunătățească și să-i încurajeze pe elevi să aibă o flexibilitate strategică esențială nu numai pentru școală, dar și în viață.

Note

- (1) Cornoldi, *Metacognizione e apprendimento*, il Mulino, Bologna, 1995
- (2) Cornoldi e Caponi, *Memoria e metacognizione*, 1991
- (3) Antonello D., *Stili cognitivi e forme di intelligenza: lo stato attuale della ricerca*, in (a cura di) Zanchin M.R., *I processi di apprendimento nella scuola dell'autonomia*, Armando Editore, Roma, 2002
- (4) Mariani L., *Lingua e nuova didattica*, Anno XXV, Settembre 1996
- (5) Cornoldi, De Beni, Gruppo MT, *Imparare a studiare*, Erickson, Trento, 1993
- (6) Ambrosini M., *Strategie e competenze compensative*, in *Alunni con BES*, Ianes e Cramerotti (a cura di) Erickson, Trento, 2013